

FEIZ HA BREIZ

Kannad Mizek ar Vretoned

B LEUN
B RUG
R OSKO

d'an 22, 23, 24 ha 25
a VIZ EOST a vezo
grêt en enor da

SENT BREIZ
TADOU HOR BRO

*O seiz sant a Vreiz Vihan, kaera bleuniou hor gouenn,
Eus barr skedus an nenvou, selaout hor goulenn,
Levenez ha karantez skuilhet war douar Breiz,
Miret enni kudennet hor yez koz hag hor feiz.*

MIZ EOST 1936

Feiz ha Breiz

Renet gant an Aotrou PERROT

KOUMANANCHOU DIOUZ AR BLOAZ :

Breiz 13 lur. — Frans ha broiou stag outi 15 lur
Evid ar re zo e diavêz bro 20 lur

FEIZ HA BREIZ

EVIT GALLOWT OBER E DREUZ EN DEUS EZOMM
DA GAOUT. EN DAOU VIZ KENTA-MAN,

500 lenner muioc'h

Piou eo ar Breizad kalonek ha n'eo ket gouest da gaout
5 DEN, gantan e-unan, da rei peb a 10 LUR
hag e vezo kaset 5 niverenn er miz d'ezan,
epad ar bloaz ?

Pe da vihana piou eo an hini n'eo ket gouest
da zioueret 13 LUR evit kaout « Feiz ha Breiz »
en e di, bep miz, epad ar bloaz.

« FEIZ HA BREIZ » eo ar c'hannad miziek ho skleri-
jenno gwella war ho relijion hag ho pro.

Kasit ho komananchou, dre chek-post da : M. L'ADMINISTRA-
TEUR DE « FEIZ HA BREIZ », SCRIGNAC (Finistère). C. C.
21.802 Rennes.

TAOLENN AR MIZ

Bleun-Brug Rosko	279
Gwezenn fiez Rosko	284
Evid ma vezo eurus ar vugale	287
Ar Vorianed a ra skol d'an Europeaned	291
Ar bugel dievez	298
War an daoulin pa deu an deiz	300
Eur gwall bec'herez et da verzerez	303
Perig hag Azilis	311
Kuzuliu ar Medisin	313
Kuzuliu ar Geginerez	314
Kuzuliu evid ar Vakansou	316
Keleier ar Miz	317

72^{vet} BLOAVEZ — Nⁿⁿ 8

MIZ EOST 1936

FEIZ HA BREIZ

Gouel ar Bleun Brug
d'an 22, 23, 24 ha 25 a viz eost
e ROSKO

TREDE DERVEZ AR GOUELIOU A VEZO RENET
EVEL BEP BLOAZ
GANT AN Ao. DUPARC, ESKOB KEMPER HA LEON

D'AR ZADORN 22

Da 20 eur 30, e sal patronaj Santez Barba : BEIL-
HADEG VREZONEK.

1. Salud an A. Qument, maer Rosko, d'ar Bleun-
Brug, en hano Roskoiz.

2. Bennoz Doue an A. de Dieulevult, rener ar Bleun-
Brug, da Roskoiz.

Da c'houde, C'HOARIERIEN AR BLEUN-BRUG a
zisklerio :

Tavarn ar Spontailh, pezh strafuilhus ha farsus, en 2
arvest.

Ar Vamm, pezh fromus en I arvest. (28^e gwech).

Batros, pezh fentus war e genta lamm.

Taolennou beo : An Anjelus er park, hag Ar Roue
Judikael benniget gant an Aotrou Krist (Istor Breiz).

Etre an arvestou, kanaouennou.

D'AR ZUL 23

Da 8 eur 30, e vezo digor doriou Patronaj Santez
Barba, e-lec'h ma tiskouezo « an Droellen » : traou iliz,

traou keltiek ha breizek eus ar c'haera (exposition d'art sacré) ha Gwasg Breiz : kazetennou, kelaouennou, leoriou, da lavaret eo ar pezh a embanner e brezoneg ha war Breiz.

Da Oferenn 9 eur : Prezegenn c'hallek, war ar Bleun-Brug, gand an Ao. Rannou, eus Gwisseny.

Da Oferenn 10 eur : Prezegenn vrezonek war ar Bleun-Brug gant an A. Perrot, rener « Feiz ha Breiz ».

Da 11 eur 30 : Ouz son ar c'horn-boud, hag an trom-pilhou, e vezo embannet ar goueliou gant Roskoiz war varc'h.

Da 14 eur : AMBROUGADEG SEIZ SANT BREIZ. Tadou hor Bro : Sant Kaourintin, eskob Kerne; sant Padarn, eskob Gwened; sant Tugdual, eskob Treger; sant Brieg, eskob ar Goued; sant Malo, eskob Aleth; sant Samson, arc'heskob Dol, ha da gloza an ambrougadeg se : BREIZ en he c'haera, etre Sant Yvon ha Santez Anna, Patroned hor Bro.

Da 15 eur 30 : War ar vil, dirak ar mor, GOUEL BREZONEK : Korollou Breiz-Izel gand korollerien Menez Are, ouz son ar biniou hag ar vombard gand Dorig ar Voyer ha Yann Goulet. Kanaouennou dudius gant Kannerien ar Bleun-Brug.

Da 20 eur 30 : E sal patronaj Santez Barba : C'HOA-RIADEG.

Da genta an Ao. Stéphan, eus Rosko, a lavaro eur ger war ar Feiz o c'houlaoi war douar an Arvor.

C'hoarierien Kelc'h Keltiek Perros, renet gand an A. Bouillé a zisplego :

An Diou Zremm, pezh savet gand Xavier de Langlais.

C'hoarierien ar Bleun-Brug, renet gand an A. de Dieuleveult, a zisplego :

Daou bez eus Job ar Bayon :

Le Mensonge de Corentin Lamour, en 1 arvest, hag **Ar C'hornandoned,** pezh farsus, c'hoarier en eun doare nevez flamm.

D'AL LUN 24

Dervez ar studiadennou hag ar prezegennou.

Da 9 eur : Prezegenn war labour ar Bleun-Brug epad ar bloaz, gand an A. de Dieuleveult.

Da 9 eur hanter : Ar seizvet kantved aboe ma teuas Tadou Sant Dominik da jom da Vontroulez, gant an A. Perennes, chaloni e Kemper.

Da 10 eur : Ar skridou koz m'eo bet kavet warno Buez Sent Breiz, gant an A. Kerbiriou, eus a Lambellec.

Da 11 eur : Lavarou diwarbenn hor Zent koz, deuet a-rumm da rumm betek ennomp, gand an A. Nedeleg, kelenner e kloerdi Kemper.

Da 14 eur : Prezegenn gant an A. O.-L. Aubert, war ar pezh a vezo grêt evit Breiz e Diskouezadeg Paris 1937.

Da 15 eur : Studiadenn diwarbenn Arzou Breiz en hon amzer, gant A. Rouault.

Da 15 eur hanter : Studiadenn gand Dorig ar Voyer, war an doare da implija ar biniou hag ar vombard er patronajou. (Etude sur la rénovation des instruments de musique celtique, et leur emploi dans les œuvres de jeunesse).

Da 16 eur : Prezegenn gant unan eus Renerien Kevredigez ar Brezoneg er skol, war al labour a zo bet graet betek hen, evid lakat ar parrezioù da rei o mouez evid ma vezo desket ar brezoneg er skolioù.

Da 20 eur 30 : C'HOARIVA, gant Strollad C'hoarierien ar Bleun-Brug :

1. **Roue ar bed a-bez,** pezh burzudus eus an Iwerzonn, savet gand Enda ha Emka.

2. **An Touzeg koz,** pezh fentus gand Loeiz ar Floc'h.

3. **Ar C'hornandoned diweza,** marvailh burzudus, savet gand Mari-Anna Abgrall.

D'AR MEURZ 25

Da 8 eur 30 : Oferenn ar Bleun-Brug. Prezegenn war an Tad Albert Le Grand.

Goude an oferenn : Kenstrivadegou bloaveziek ar Bleun-Brug, e patronaj Santez Barba : kan, prezegerezh, displegadeg, lennadeg.

Da Greisteiz : Lein ar Bleun-Brug.

Da 14 eur : Ambrougadeg ar Strolladou kanerien. Kirri sant Paol Aurelian, Breiz ha Patroned Breiz, santez Anna ha sant Erwan.

Goudeze, war ar Vil : **GOUEL MEUR AR BLEUN-BRUG** : Kaniri gand ar strolladou o devezo kemeret perz e kenstrivadeg ar c'han.

Korollou gant Kelc'h keltiek Bro-Dreger, renet gand an Itron Galbrun.

Toniou biniou skosek gand Dorig ar Voyer.

Koroll : **Liou gwen Rozenn an hanv** gand merc'hed skol I. V. Lambader, eus Plouvorn.

Taolennou Seiz Sant Breiz.

« **Bro goz ma Zadou** ».

D'ar **MERC'HER**, e vezo grêt eur valeadenn da Enez Vaz.

Aliou evid ar Bleun-Brug**DA GENSTRIVERIEN AR C'HAN**

1. D'ar strolladou a 4 mouez dishenvel (4 voix mixtes) e lavaromp eur wech c'hoaz, n'eo ket « **Elez eus ar baradoz** » ar c'han a dlee beza desket ganto, met « **POTRED ROSKO** », nevez embannet evid Bleun-Brug 1936. Ar c'han-se, a gaver da brena evid eur skoed ar 4 bajenn : Tenor, Alto, Basse, Soprano. Bep follenn : 15 gwenneg.

2. Pedit a reomp c'hoaz ar strolladou-se hag ar ganerien a gano o-unan da rei da anaout o deus sonj mat da gemeret perz e Kenstrivadeg Bleun-Brug Rosko. Skriva, ar c'henta gwella, d'an Dimezell Jenovefa a Gervenguy, Cleder (Finistère).

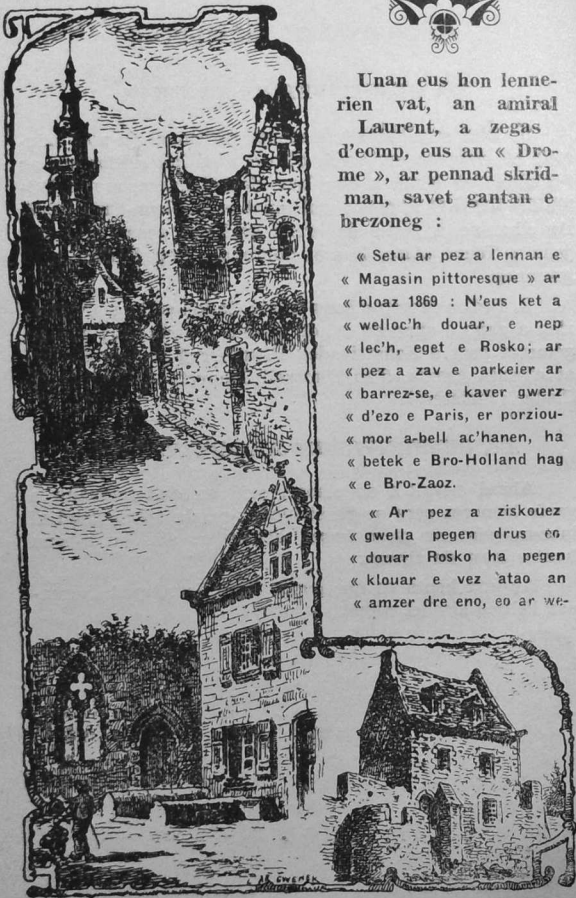
DA GENSTRIVERIEN AR BREZEGEREZ

Abred a-walc'h eo c'hoaz, evid an dud yaouank a garfe kemeret perz er genstrivadeg-se, da staga gand al labour, gand ma vezo kaset d'eomp ar skridou a-benn hanter Eost da ziweza.

Ar priz kenta eo eur gador koat dero, gand tresennou keltiek kizellet warni.

Gwezenn fiez Rosko

Unan eus hon lenne-
rien vat, an amiral
Laurent, a zegas
d'eomp, eus an « Dro-
me », ar pennad skrid-
man, savet gantan e
brezoneg :

« Setu ar pezh a lennan e
« Magasin pittoresque » ar
« bloaz 1869 : N'eus ket a
« welloc'h douar, e nep
« lec'h, eget e Rosko; ar
« pezh a zav e parkeier ar
« barrez-se, e kaver gwezh
« d'ezo e Paris, er porziou-
« mor a-bell ac'hanen, ha
« betek e Bro-Holland hag
« e Bro-Zaoz.

« Ar pezh a ziskouez
« gwella pegen drus eo
« douar Rosko ha pegen
« klouar e vez 'atao an
« amzer dre eno, eo ar we-

« zenn fiez bras estlamm a c'heller gwelet en eul liorz hanvet
« kloz ar venec'h rous », e kreiz kêr; skourrou hir ar wezenn-man
« a c'holo eur c'helc'h a gant metr treuz; tud a gantchou a gav
« goudor dindanni; eur fardell a zo bet savet d'he diouall diouz
« an avelioug hag eur vur izeloc'h a vir ouz he skourrou astennet
« tu-ha-tu da derri.

« Ar wezenn-man, koulskoude, n'eo ket brasa hini a zo e Breiz;
« e mereuri ar Gernevez, tostik da Bontivy, ez eus eur wezenn
« zero hag a zo eun tamm mat brasoc'h egeti; ar wezenn-man, les-
« hanvet gwezenn an Drouized, a zo brasoc'h pep hini eus he
« skourrou eged ar gwez brasa all a gaver er c'hoajou; eur gu-
« chennad vat a dud, oc'h astenn o dourn an eil d'egile, a ranker
« kaout, abenn ober eur c'helc'h en dro d'he c'hef. Ouz he gwelet
« e teu spered an den da bleustri war galloud an Aotrou Doue ha
« war ar peoc'h a gaver e sioulder ar c'hoajou.

« Gwezenn fiez Rosko n'eo nemed eur bugelig bihan e kichen
« dervenn goz ar Gernevez a oa anezi en amzer ma saved er vro-
« man an taoliou mein hag ar vein hir hag a vouete gant he sev
« an uhel-varr sakr a veze trouc'het gant fals aour an Drouized.
« Gwezenn fiez Rosko, koulskoude, a zo koz mat; nak a draou a
« welas; na peger kaer e vefe he marvailhou diwarbenn an amze-
« riou tremenet, ma c'hellfe komz ! »

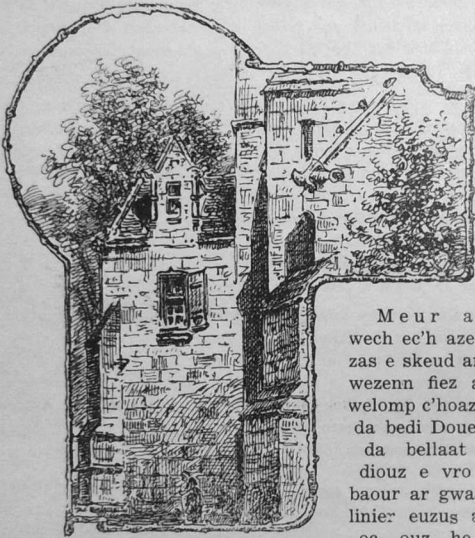
*

**

Menech'h sant Fransez a zavas eur gouent e Rosko,
er bloaz 1621; en o liorz eo edo ar wezenn fiez a zo hano
anezi uheloc'h; d'an 22 a viz du 1792, e voe stlapet, er
mêz, gand an Dispac'herien, ar pevar manac'h a oa o
chom er gouent-se c'hoaz; en o zouez edo an Tad Joseph,
hanvet Yvon Mevel p'edo er bed, bet ganet ha badezet e
Rosko, d'an 10 a viz here 1729.

An Tad Joseph a yeas neuze d'en em guzat da Von-
troulez; eno e voe tapet d'ar 7 a viz gouere 1794, kaset
da Vrest ha dibennet, hen hag an diou vaouez vadelezus
o devoa roet loj d'ezan, e tal ar C'hastell koz, d'an 30 a
viz gouere.

An Tad Joseph a oa bet o chom e kouent Rosko, adalek miz gouere 1791, betek an 22 a viz du 1792.

Meur a wech ec'h azezas e skeud ar wezenn fiez a welomp c'hoaz, da bedi Doue da bellaat diouz e vro baour ar gwalinier euzus a oa ouz he skei.

E brosez a zo digor e Rom hag, hep dale, e welimp e hano o skedi e lizerennou alaouret war rollou ruz merzerien an Iliz.

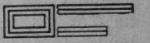
Eul laouenedigez eo bet evid an holl klevet o devoa gelllet menec'h sant Fransez, distrei adarre d'ar gouent bet santelaet gand an Tad Joseph.

Ar re a 'z ay d'ar Bleun-Brug a zeu a glasko kaout amzer da vont da welet gwezenn fiez menec'h Rosko evit kaout tro da rei d'ar re-man o frof da zikour renka a-nevez ho chapel ha da guzat enni blonsadur ar morzoliou digristen.

Y. V. P.

Evit ma vo ar vugale
eürus, eo ret

I. — ANAOUT O BRASDER

AN Aotrou Doue e-unan en deus lavaret ha diskouezet peger bras eo ar bugel. Karget en deus an Iliz da zerc'hel ha da skigna e gelennadurez dre ar bed; hag evit gwir hor Mamm zantel an Iliz n'he deus ehanet, adreuz ar c'hantvejou, da brezeg peger bras eo ar bugel ha pegement ez eo ret d'ar familh hen diwall diouz an droug hag hen dougenn d'ar mad.

D'an Iliz eo ez omp dleourien da gaout eun tad hag eur vamm hag o deus hor c'haret oc'h hor savet hervez Doue. A-hed ar wech, ar zent ha tud gouizieq, sklerijennet ganti, o deus diskleriet, en eun doare dispar, ez eo ar bugel eun tenzor presius hag en deus bet digant Doue gwiriou bras meurbet na c'hell den, heb en em ziskar, mont a enep d'ezo.

2. — TUD SANTEL HA GOUIZIEK A EMBANN BRASDER AR BUGEL

Sklerijennet gand an Iliz ar c'halonou ar c'harantezusa hag ar sperejou ar c'haera o deus diskouezet d'eomp ez eo ret kemerout preder gand ar bugel hag evit-se sonjal en e vrasder. Koulskoude, araok distroba an dremenn founnus hon devezo da drouc'ha en ero-ze, ez eo mat d'eomp anaout eus a be seurd stad euzus he deus an Iliz tennet ar vugale hag e pe seurd stad glac'harus eo kouezet hor bro Frans dre ma ne sent ket evel m'eo ret ouz al lezennou savet gand Doue evit diazeza ar familh ha sevel ar bugel.

A) Araok donedigez, Hor Zalver, peurvuia ar c'hrouadur a veze disprijet.

Adam hag Eva, tost c'hoaz d'an deiz m'oant bet krouet ha d'ar gelennadurez o devoa bet digand an Holl-C'haloudek, a anaveze mat ez oa ar bugel eun donezoun pre-sius roet d'ezo gant Doue, en e vadelez, evid e hentcha warzu ar baradoz. Setu perak, pa c'hanas he c'hrouadur kenta, Eva, he c'halon o tridal gand al levenez hag an anaoudegez vat, a lavaras : « Eun den a zo deuet d'in dre c'hras an Aotrou Doue. » Ha dre ma kreske he familh, he levenez hag he anaoudegez vat evit Doue a dles ive kreski.

Met a nebeudou an dud a ankounac'heas e teu ar bugel eus Doue, ez eo da Zoue hag e tle dizrei da Zoue. Neuze ec'h en em gemerjont outan hervez o youlou : dallet gand ar gaou, ar gerent a reas d'o re vihan kement a droe en o fenn.

Er Pers ez oa eur c'hiz da ziskenn bugale ez veo ebarz ar bez evit beza mouget. E Tyr e veze diwadet ha lazet bugale war aoter an doue faoz Sadorn. An doue-man en devoa e Kartaj eur skeudenn divent grêt gand arem. Bep bloaz, derveziennou a oa, e veze c'houezet eun tan bras en dro d'ar skeudenn-ze : ar mammou neuze a dost-e, diouz an druilh, o bugale ganto war o divrec'h, hag a strinke ar re-man en tantad. Kaout a rae d'ezo dre-ze digounnari ha gounit an doue.

E Rom hag er Gres an tad en devoa ar gwir da rei d'e grouadur töl ar maro. Er Chin, hirio c'hoaz, e vez stlapet war an teil bugale vihan a vez alies debret gand ar moc'h. Evit savetei ar re-man, eneo karantezus o deus savet hag a harp dre o aluzennoù an emgleo hanvet **Breuriezh ar Feiz ar Vugale.**

Skrijal a reomp marteze o sonjal e krisder an tadou hag ar mammou fallakr-ze; met kement a dro hon eus da skrijal oc'h anaout fallagriez kement a dadou hag a vammou en deiz a hirio; en hor bro ar vuntreien bugale a zo niverus meurbet, rak kement hini a vir ouz eur bugel da gaout ar vuhez hervez Doue, a zo eur muntre.

*
**

B) Hor bro Frans o tiskenn er bez

P'eo gwir ez eus en hon touez kement a dorfetourien o laza ar vugale, n'eo ket souezus e ve hor bro o tiskenn er bez. Krena a ra hon dourn ha ranna a ra hor c'halon o skriva komzou ker glac'harus. Ne dalv ket ar boan koulskoude kuzat ar wirionez-se. Pellik 'zo abaoe ma tremen pobl Frans evid eur bobl a gozidi, eur bobl hag en deus nebeut a vugale, eur bobl hag a zo o vervel.

N'eus ket c'hoaz dek vloaz, eur skrivagner amerikan a anzave edo Bro-C'hall berr warni, edo toc'hor, mouget ma 'z eo ar vuhez enni gand he renerien dizoue hag o lezennou diaoulek. Mussolini, o welout hor bro o vont war he c'hiz, a anzave e vezo kouezet izel izel abarz ugent vloaz bennak aman.

N'eo ket an diavizidi hepken a inkant ez a hor bro war he c'hement all dre ziouer bugale. En amzer-man, meur a gelaouenn eus hor bro a hirvoud ez eus c'houez fall ganti, ez eo krog ar vreinadurez enni hag ez eo tremen mall divorfila evit para ha savetei ar glanvourez reuzendik o rei d'ezi al louzou a zere. Ya, mall eo dihuna, rak, er bloaz-man, ar maro a zo bet a galz trec'h d'ar teo : 20.000 den muioc'h a zo bet marvet eget n'ez eus bet ganet. Ya, mall eo klask ha digas al louzou a zere. Met n'eus ket da vont da bell evid o c'haout. Al louzou a zere ? N'eus nemet unan : an Aviel skignet ha bevet, er familh pe Jezuz-Krist anavezet, karet ha servichet ! N'eus louzou all ebet.

Hag evit-se, ez eo poent bruzuna al lezennoù milliget savet a eneb ar reiz, ar feiz, an Aotrou Doue, al lezennoù milliget aozet a enep mad ar familh ha mad ar bugel, ez eo poent kabestra diaoul an hudurnez a laz ar c'horfou hag an eneo. Daoust ha n'eo ket e miz mae diweza en deus Hon Tad Santel ar Pab goulennet a vouez uhel hag a-zevri ma teufe an holl dud a galon hag a feiz da herzel nerzus ouz an dic'handed euzus a zo evel eur mor fierius a glask leda war ar bed e wagennoù donjerus evid ampoezoni kement a zo yac'h, evit mougla kement a zo skedus, evit laza kement a zo beo, evit kailhara kement a zo glan, evit dismantri kement a zo santel ? D'ar

c'houarnamantchou din eus an hano-ze eo diarbenn ar walenn skrijus, d'an tadou ha d'ar mammou kristen, d'an holl dud a galon hag a furnez ive enebi eus o holl nerz ouz al loan iskis a venn lonka kement a zo kaer ha mat!

A ! ma karfe an tadou hag ar mammou en em unani en hor bro evid ober d'ar glanded ren enni, na peger buan he teufe hor bro d'en em sevel elec'h koueza ken izel, ken izel er pri hag er vreinadurez ! Ar gwel eus brasder ar bugel a roio d'ezo nerz kalon da zenti bepred ouz lezenn Doue, da zougen o c'hroaz pemdeziek ha da c'hounit o baradoz en eur zigeri an hent d'o bugale a garint gwelout ken niverus en dro d'ezo ha ma fell d'ar C'hrouer. Evit ma kavint skanvoc'h o deveriou ec'h en em blijint o sonjal a vare da vare en traou kaer a zo bet skrivet diwarbenn gened ar bugel gand ar zent pe a zo bet lavaret ganto.

C) Ar Zent a embann brasder ar bugel

Ar bugel a zo bras dre e c'hened, dre c'halloud ha sculvui ar gerent o deus bugale seul binvidikoc'h ez in dirak Doue.

Gened ar bugel. — Ar bugel a zo eun tenzor ken dispar m'eo bet briatet gand ar virvidika karantez gand ar zent. Sant Leonid, tad an doktor brudet eus an Iliz, Orijen, a dostae alies ouz e vab epad m'oa kousket en e gavel evit meuli Doue o chom en e ene; pokat a rae d'ezan war boull e galon en eul lavarout : « O ene kaer, gwalc'het e gwad Jezuz-Krist, ti ha templ an Aotrou Doue ! »

Ker kaer eo ar bugel m'o deus ar zent, evit senti ouz gourc'hemenn Jezuz, poagnet da gemerout skouer dioutan. Santez Tereza, m'eo deuet da veza eur zantez ker bras, eo dre m'he deus laket he holl aked da veza henvel ouz ar bugel. Abaoe he maro, muioc'h eget biskoaz, eun niver bras a eneo a vale war he roudou, evel ma 'z eo ar Vretonez yaouank-ze he deus skrivet ar c'homzouman ker kaer : « Ar bugel a zo eun elig. Ma c'hellfen beza henvel outan, e ven sur da vont d'ar baradoz. P'hen dougenan, e seblant d'in kaout war va divrec'h ar Mabig Jezuz. »

Ar Vorianed a ra skol d'an Europeaned

A-HONT, e kreiz an Afrik, ouz ar menezioù a red diouto daou rumm steriou, ar re a ruilh warzu ize-lenn an Nil hag ar re a ya da draonienn ar C'hongo, ez eus o veva, en eur vro hanvet Urundi, Morianed hag o deus, etouez o gizioù, re gentelius. Wardro daou vilion a zo anezo ; hanvet int Barundi ; o bro n'eo ket ker bras hag ar Beljig. An Tadou Gwenn eo a en em gavas eno da genta, e bloavezh 1881, met kent an ugentvet kantved ne voe ket es skigna an Aviel. Anaout a reomp hirio, en eun doare splann, ar Barundied hag eur frealzidigez eo evidomp gwelout gant pebez aked birvidik e tiredont d'ar feiz kristen; a verniou eo ec'h en em roont d'ar relijion katolik. Teurel eur zellig war o buhez araog ha goude m'int deuet da veza hor breudeur e Jezuz-Krist, eo a fell d'eomp, ha tro hon eus da veza estlammet ha kennerzet oc'h anaout gizioù ar Vorianed-se.

Buhez Morianed pagan an Urundi

D'an dud a boagn d'hen anaout ha d'hen c'harout Doue a ro e c'hrasou, ha pa vent zoken paganed, rak Doue a fell d'ezan savetei an holl.

Ar Barundied o deus bepred dalc'het start d'ar wirionez kenta : **eun Doue a zo, ha krouet en deus pep tra.** Unan bennak, emezo, a zo red evid ober ar bed evel m'eo ret unan bennak evit sevel al lochen. Evito hano Doue a lugern diouz gened ar bed. Ar gredenn-ze a jom beo, dreuz ar c'hantvejou, dre ar gelennadurez a ro ar vamm d'ar vugale.

**

O doujans evit Doue a zo ker bras ma ne vez ket kle-
vet war o muzellou gerioù dizakr na leouded. Pebez ken-
tel evid an Europeaned fall, evel ar Bolcheviked hag ar
re a zigor d'ezo an hent, a glask dizouea ar sperejou hag
ar c'halonou! Pebez kentel ive, evid ar gristenien a zize-
nor an hano santel a Zoue oc'h ober anezan eun implij
fall! Peger glac'harus eo gwelout kristenien o koueza
izeloc'h eget ar baganed!

M'o deus tud Urundi eun anaoudegez ker mat a Zoue
eo dre ma 'z int unan eus ar boblou o deus miret ar
gwella relijion ar Batriarked kosa. Oc'h enori hag o ser-
vicha Doue evel ma reont, n'eus ket da veza souezet e
renfent eur vuhez kaer a-zoare.

**

An Aotrou 'n Eskob Gorju, eur Breizad eus Sant-
Servan, vikel abostolik an Urundi, a skriv : « E hep
lec'h, n'em eus gwelet, pa en em vodont, ar gwazed hag
ar merc'hed o chom dispartiet en eun doare strisoc'h. En
unan eus hor c'heriadennou, ar vrezelerien a gorollas
em enor; eur gwaz, berr-boellig eun tammig, en em gol-
las etouez ar merc'hed. Hep dale ec'h anavezaz n'edo ket
en tu mat : gerioù goapaüs a strakas founnus ouz e
skouarniou.

« Boazet da welet gizioù laoskoc'h a lez tro gand ar
merc'hed hag ar gwazed da gaout doujans an eil evid
egile heb en em dec'hout ha na vir ket outo da gomz ken
etrezo dirag an holl, oa bet tost d'in barn ez aent re-
bell. »

Met ne ket evid ober an neuz eo ec'h heulient ar c'hiz-
se : o c'hoant eo diwall o zud diouz an droug, o sikour
da skedi er c'hlanded. Pebez skouer evit paotred yaouank,
merc'hed yaouank a zo na glaskont, en ho bro Vreiz zo-
ken, nemet redek d'an ebatou, d'an dansou, da follente-
ziou ar bed!

*

**

Da dud yaouank hor bro garet a lavar n'ez eus
riskl ebet evito, e kasomp ar c'homzou-man skrivet gand
eur beleg breizat leun a furnez :

« Diwallomp mat, netra diesoc'h da zerc'hel eget ar
c'hlanded; henvel eo ouz eur vleunvenn gaer met bresk
a zoare; he goloï a ranker en amzer a zere, rak evid an
distera tommder pe yenien e teu da wenvi p da zisman-
tri.

« Evelse ive, tud yaouank hag a red alies d'an ebatou
lec'hiou noazus, tec'hout diouz an dansou, an ebatou, an
nozveziou, tec'hout atao diouz ar re a zo o c'halon brein
ha lous o zeod.

« Diwallomp mat, netra diesoc'h da zerc'hel eget ar
c'hlanded; henvel eo ouz eur vleunvenn gaer met bresk
a zoare; he goloï a ranker en amzer a zere, rak evid an
distera tommder pe yenien e teu da wenvi p da zisman-
tri.

« Evelse ive, tud yaouank hag a red alies d'an ebatou
a zo sur hep dale da stlabeza o enor ha d'e lezel a-hed
an hent. » (Miz Mari an Ao. Breton).

Hor c'halon a zeu da ranna o welout kement a
yaouankizou oc'h en em gailhara hag oc'h en em laza en
hentchou eman enebourien o glanded oc'h o gedal. Dis-
kenn a reont izeloc'h eget ar baganed.

*

**

Paganed an Urundi, int-i, a garie ar glanded hag he
diwalle. En o buhez pemdeziek pa 'z eont d'ar c'hoad pe
d'ar ster, pa 'z eont e beach ar baotrezed a gerz o-unan
diouez o zu, ar baotred o-unan diouz o hini; ar merc'hed
dimezet a ra ive eur vandenn zisparti.

« Eur c'hiz koz a oa, eme an Aotrou 'n Eskob Gorju,
hag a gastize en eun doare spontus an dic'hlanded hag a
zouge ar yaouankiz da jom war an hent mat. An daou o
devoa pec'hed a veze lakët en eur zac'h ha taolet er ster
pe er c'hoad; awechou e veze krouget en he lochenn ha
mogedet gouestadik ar plac'h yaouank he devoa kollet
he enor. »

Kement-man a ziskouez d'eomp pebez torfed euzus eo an hudurnez, zoken evid ar baganed, p'eo gwir e teuont d'her c'hastiza en eun doare ker spontus.

Ar Vretoned o deus lennet « Miz Mari » an Ao. Breton n'o deus ket ankounac'het ar gerioù-man : « Pec'hed ebet hag a rafe muioc'h a euz d'an holl eget ar pec'hed a hudurnez. Eur plac'h yaouank hag he deus bet ar gwall- eur da gol he c'hurunenn, netra gwasoc'h eviti, t'uezusoc'h ! N'he devezo mui digemer ker mat e nep lec'h ; dont a ra da veza dismegans an holl, dont a ra da veza mez ar vro. Alies zoken, ar reuzeudik en devezo kemeret perz en he fec'hed a vezo ar c'henta o stlepel mein outi. »

Ha dreist-holl eur c'hristen ne dle ket ankounac'hat e tle ren eur vuhez glan, n'eo ket hepken dirag an dud, met araok pep tra dirak Doue hag an Elez, rak « naontek ha pevar ugent dre gant a zo daonet en abeg d'o di- c'hlanded ha c'hoaz ar c'hantvet n'eo ket direbec'h anezi, eme sant Ligori. » (Miz Mari an Ao. Breton).

Hirio pa 'z eo deuet ar Varundied da veza kristenien eur c'halz anezo gant pebez aked brasoc'h e vironet en o buhez ar vertuz a laka an den da veza henvel ouz an elez !

Buhez Morianed Kristen an Urundi

Ret eo bet lakât daouzek vloaz, eus a 1898 da 1910, wardro, evit gounid ar c'henta mil badiziant en Urundi. Hirio e vez gounezet d'ar feiz kement-se bep sizun. Dek vloaz diweza, ez oar êt eus a 20.000 da 200.000 den bac'houec'h vloaz all evit kaout, e 1926, 20.000. Epad an dek vloaz diweza, ez oar êt eus a 20.000 da 200.000 den badezet.

E 1935, peb hini eus ar veleien a labour war dachenn an Urundi, en deus badezet wardro 1.000, tost da dri bemdez. Eus miz gouere da viz kerzu 1936 ar mision he devezo gounezet 20.000 kristen.

Ar visionerien n'int ket evid o labour : an Urundi a zo warnan evel eur Pantekost ; ar Spered Santel a loc'h

an eneoù hag o dibrad d'ar feiz en eun doare burzudus. En Urundi, hirio, ez eus 85.000 o c'headal ar vadiziant. Er bloavez-man e vezo badezet da vihana 60.000 ha kement all er bloavez 1937.

O vont evelse, ar mision a gresk eus eur barrez a 1.200 ene bep sizun ! Unan eus an testou ar gouizieka hag an desketa war nevezenti ar bobl-ze, an Tad Charles, a skriv : « Ar burzudou-man a zo, dre o brasder, dreist ha m'eo bet kristena ar broiou gresian ha roman. »

Pebez kristenien a ra ar gristenien nevez-man ! Labourat a reont evid o feiz, evid an iliz en eun doare dudius. E 1933, e Murehe, 6.000 den badezet ha 9.000 katekumen o deus grêt etre holl 120.000 derveziad evit sevel eun iliz. E 1935, an dud-man ker paour (pevar real evito a dalv dek lur) o deus roet da Vreuriezh ar Feiz, evit skignna an Aviel, er broiou all, 6.717 lur.

N'eus nemet ugent iliz evid eur vro hag a zo kement ha Breiz. Hogen, daoust da-ze, pep kristen a gomuni wardro 26 gwech bep bloaz. Mintin ha noz, ar familhou en em vod evid unani o fedennou. « Ar vugale, eme eur misioner, a vez kelennet en eun doare dispar. Ne c'hellan ket digemerout eur maread a vugale er c'hategiz dre ma vezont digaset d'in re yaouank gand o zud. . . »

O welout ar Vorianed-se ker birvidik e servich Doue, ken aketus d'ober e volonte, petra e dleomp da zonjal pa zellomp ouzomp hon-unan ? Petra nemet sonjal emaint dreistomp hag ez eo mall d'eomp kemerout skouer diouto ; ha lod a ro d'eomp skouerieu ker kaer ! Setu aman unan eus ar re gaera.

Eur plac'h yaouank dudius

Eur plac'h yaouank a 18 vloaz he devoa dastumet eur skodenn a eiz real : eur fortun eviti. Petra 'raio ganto ? He c'hoant eo o rei d'an iliz. Met evid o c'has da « Megera », ar gêriadenn an dosta, he deus ugent leo da ober war droad ha dre hent strouezek.

En em lakât a ra, ar plac'h yaouank, en hent d'an 30 a viz here 1935. He sonj eo beza digouezet evit Gouel an Holl-Zient hag ober ar gommunion zantel. Met, er geriadenn ma tremenn enni an noz, eman eun derzienn yras o ren. Sabatuet gand ar veach, ar plac'h yaouank a zo taget gand ar gwall glenved.

Koulskoude ec'h em ruz gand nerz kalon warzu Magera, met an hent a zo hir ha poagnus. Gouel an Holl-Zent a dremen hag ar vaouezig ne wel ket c'hoaz lochen-nou ar gêriadenn. Fiziens he deus evelato da veza eno abenn gouel an Anaoun ha da reseo he Doue.

He fenn paour a lesk gand an derzienn, met he c'halon a zo birvidik a garantez evit Jezuz a zo oc'h he gedal! N'he deus mui nemet eun hanter leo da ober hag eman-hi tost d'he Mestr muia karet.

Siouaz ! he nerz a deu da vankout; koeza a ra war c'hlizenn an hent d'ar pardaez noz hag ar glao a deu d'he zreuzi : war c'hlizenn an hant ar plac'h yaouank a zo gourvezet, pell diouz r gêr hep den d'he fralzi, d'he c'has da eun ti mignoun : He-unan eman-hi a-ze astennet, tre-c'het ha devet gand an derzienn.

*

**

Met he ene a zo laouen, rak Jezuz, ar mignoun, na ehan da veza gand ar re her c'har, a zo en he c'hichen evid he c'hennerza, diskouez d'ezhi ar baradoz hag evid he digemerout ennan.

Da c'houlou-deiz, ar c'halvez Makobero a gav ar plac'h yaouank kalonek gourvezet war ar c'hlizenn, gand he zaou fez a bevar real staget ouz he zae kroc'henn gwez Diskenn a reas ar plac'h yaouank en douar zantel da zeiz gouel an Anaoun.

Ha dirag eur feiz ker krenv hag eur garantez ker birvidik e tarz eus hor c'halon ar gomz-man : pebez plac'h yaouank dudius !

*

**

Pebez skouer kaer eo evid ar gristenien ne glaskont nemet o mad o-unan, ne ouzont ket sikour ar re all dre o

aluzennou ! Petra talvoudusoc'h evidomp eget ober vad d'an nesa ? An hini ne ra ket a vad d'ar re all ne c'hell ket beza salvet.

Gant pebez aked he deus ar plac'h yaouank-ze grêt da c'hourc'hemennou Hor Zalver skedi en he buhez ! « En em garit, eme Jezuz, evel m'em eus ho karet. » (Yann XV, 12). Ar gourc'hemenn-ze a ya pell, pell ; ha kalz n'her gouzont mui etouez ar gristenien zoken.

Sant Yann, e hano Doue, a gemenn d'eomp : « P'eo gwir Jezuz en deus roet e vuhez evidomp, ni a dle, ni ive, rei hor buhez evid hor breudeur. » Rei hor buhez evid hor breudeur eo poagna dalc'hmat d'o sklerijenna, d'o hentcha warzu an nenv. Sikour sevel ilizou, kloerdiou ha skoliou kristen a zo ive rei hor buhez evid hor breudeur.

*

**

Gwelet hon eus e pe seurd doare dispar eur Vorianez yaouank he deus roet he buhez evid he nesa. E gwirionez gellout a c'helle anzav evel an abostol sant Paol :

« Arabad na glaskfe nikun e c'hounid e-unan, met mad ar re all. Evelse eo e poagnan va-unan da blijout d'an holl e pep tra, o klask nann ar pezh a zo talvoudus d'in, met ar pezh a zo talvoudek d'ar re all evid o zilvidigez. » (I. Cor. X., 24, 33). Hag e gwirionez, klask mad ar re all, savetei ar re all a zo klask hor mad hon-unan hag en em zavetei hon-unan.

Setu eur gentel gaer a ro Morianed d'an Europeaned, Evel ar re zantela anezo, greomp d'an Aviel skedi en hor buhez.

ADRIAN VRENGOULOU.

Ar Bugel Dievez (1)

EN ENVOR D'AM ZAD-KAER KEUZLET ERWAN HÉRY,
BET SKOLAER E TREVEREG HAG E TREZIGNÉ.

War bordell eur puñs don-don
A-hed e gorv astennet,
Edo ar bugel Ivon
Leiz e galon o kousket.

D'ober hun leiz e galon
Eur skoliad n'en deus tamm 'bet
Ezomm pluveg na golc'hed :
E bennig skañv a repoz
Kenkoulz war eur mèn kalet,
'Vel Jakob en amzer goz.

Eun dén fur ma vije bet
En eul lec'h ken pirilhus,
Hep marc'hata 'n dije grêt
Eur sailh a driouac'h gourhed,
D'achap diouz eur marv euzus ;
Ivon, 'vat, disoursi-net,
War bordig an toull a ruz,
A ruz war bordig an toull
Muioc'h-mui, o kousket sioul ;
O kousket egiz eur broc'h
Ha 'vel ograou roc'h-diroc'h.
'N eur froñjal ive, setu
'Teu eur fubuenn, em-lak
War e fri, ma tihun krak !

War e dreid e sav dioustu,
Diskennet diouz e vardell.
— Me 'garfe an holl fubu
Flastret, emc ar bugel,
Da genta 'n hini 'dennas
Ac'hanoñ deuz 'n huñvre aour
A rê d'in eur joa ken bras ! —
Ha war he lerc'h e redas.

— Lez en peuc'h al loenig paour,
A lâz d'ezañ e vestr-skol
Oc'h arriout war an töl ;
Bez outañ eun tamm true,
Pa savetâs da vuhe ;
Ha **DIWALL PELLOC'H NA VES**
RE GOUSKER, NA DIEVEZ ! —

E. ERNAULT.

(1) Dioc'h La Fontaine.

War an daoulin, pa zeu an deiz

NAG a gontroleziou en hor micher.

Ar mevel a dlie dont davedomp, evit an tri miziad hanv, a zo bet distroet diouz al labour zour gant eur c'hamalad d'ezan. Aet eo e koztez kêr, hag eno en deus fizians da gaout paeamant vras ha da labourat nebeut.

Ar foenn bet trouc'het ganeomp war-lerc'h Gouel Yann, a zo chomet da ruilh war ar prad, epad tostik da beder sizun. Sonj hon devoa e vije bet el liorz-kolo a-benn eiz pe nao dervez. Gwasoc'h, ranket hon deus chench plas d'ar bern evit miret outan da domma.

Gant ar glao, al louzeier a zo savet buan, ha dare eo bet d'eomp ober eun eil c'houenat d'ar c'halz eus ar boued chatal. An amzer fall, siouaz, n'eo ket ouz ar foenn hepken eo he deus graet gaou, an eost ive a zo bet gwatalet kenan. Stank eo ar parkeier, ma weler an ed kouezet ha rodellet enno, ha da gaout aon a zo, na ve adarre e-leiz a bennou gwan.

Hag eus an eil trubuilh d'eben, setu emeomp en em gavet e miz eost, evel a daol.

Gellet hon deus, a-benn breman, peur-zistaga ar c'herc'h hag an eiz. An dale n'eo ket bet hir, rak berr oa ar c'holo. An heiz a zo c'hoaz war o dram ; abalamour d'ar melchen a oa etouez, hon eus kavet gwelloc'h o lezel da zec'ha eur pennad. Ar c'herc'h, lod anezo a zo bet ka-kuadet, eul lodenn all a zo a zavadennou.

Kerkent ma vezo doare vat gant an amzer, e stagimp da zourna, met daou pe dri barkad gwinez a rankomp da vedi araok...

Al labour a zo en e wasa, ha berr eo ar zikour. Ret eo lakaat an noz da astenn an deiz evit gellout en em baka.

E kreiz an ti, an horolaj koz he deus sonet pemp eur. Eus e wele, va zad en deus klevet ha kountet an tao-liou, hini goude hini. Sellet a ra etrezeg ar prenestr : er-maez, an deiz 'zo o c'houlaoi hag an oabl a zo sklaer. Ha kerkent gant e vouez c'hroz e lavar : « Alo, paotred, poent eo loc'hat, sonet eo pemp eur. » A-dreuz va c'houk e respontan : Va izili a zo c'hoaz hanter-vrevet ouzin, ha ken skuiz en em gavan, m'am eus poan o kredi eo echu an noz. Hep chom da varc'hata, hep koll va amzer d'en em astenn e lamman eus va gwele klos. En eur zevel, e ran sin ar groaz, hag, en doare m'am eus lavaret aboe ez vihanik, e lavaran :

« Va Doue, me ro va c'halon d'eoc'h
Resevit hi mar plich ganeoc'h
Ma ne zeuy netra da antreal enni
Nemedoc'h Jezuz ha Mari. »

Eur banne dour yen a daolan ouz va daoulagad a-vec'h hanter zigor.

Daoust pegen pounner bennak eo c'hoaz va fenn, eur bern sonjou a red dreizan, sonjou diwar-benn an amzer, al labour... Evel mall am eus breman da gregi gant va dervez, da vont da entent ouz ar c'hezeg, da vont da ger-c'hat melchenn. Met en em zerc'hel a ran. Araok, e fell d'in, en despet d'ar pres labour 'zo, koueza d'an daoulin evit pedi, rak her gouzout a ran re vat, an dervez a vezo tenn hag ezomm bras am bezo eus sikour an nenv, evit chom start em sav ha miret da fallgaloni... Eun dervez eost war ar maez ez eus ennan kement da ober !

Etal va gwele, va fenn etre va daouarn, e taoulinan eta. O n'eo ket evit pell.

Eur c'habestra a ran d'am spered : « Digorit, o va Doue, va muzellou ha va genou a ray ho meuleudi hag a lavaro d'eoc'h ezommou va c'horf ha va ene. »

Ne glaskin ket a dro gant va fedennou, ne ziskleriin ket a c'heriou uhel na dies. Komz a rin ouz va Doue 'vel ma ra eur bugelig ouz e dad, gant izelded a galon ha gant fizians, hervez va stad a zen paour, hag atao ezommek. Sur eun da veza komprenet gantan.

Dirag an deiz deuet adarre e lavaran d'ezan da genta :

« Konsakri a ran d'eoc'h an dervez-man
D'ho kloar ha d'am zilvidigez... »

Lavaret a ran : « Hon Tad a zo en nenv. Me ho salud, Mari... », ar geriou kaer-ze bet desket ganen, war varlenn va mamm vat, hag am eus lavaret hag as-lavaret ken alies abaoe.

Va fedenn a vo berr, evit eur gwel e vezo marteze disterik, didalvez, met me fell d'in e ve leal, gwirion, e teufe eus goueled va c'halon, ha setu perak hel lavaran e brezoneg, evit ma komprenin gwelloc'h pep ger anezi.

Dre ma komzan ouz Doue, e santan ive, evel bokedou ar parkeier, da zerr-noz, va ene o tegeri da eva gliz an nenv. Kaout a ra d'in e teu eun nerz nevez d'en em zila em gwazied. Ya ar bedenn a ra mil vad d'in, hag e sonjan pegen trist e tle beza dervezioù kement a re yaouank all, eus va oad, ha ne ouezont mui pedi.

Nevezet oun gant ar bedenn, evel goude eur pred boued, e savan laouen ha kalonek evit digemeret samm al labour. Daoust petra en em gavo hirio, daoust pegen bras c'hello beza ar c'hontrolioù, ar poaniou, an tentasionou, e ouezan e troio pep tra da vad evit va ene... Hag an dra-man eo a gount dreist-holl.

En eur vont er-maez eus an ti e teu em spered ar zonzj eus komzou Yann-Ber Calloc'h hag am eus tanvaet kement ar wirionez anezo, er mintin-man a viz eost :

Na brasa levenez en em deurel
« Pa goumans an deiz sevel
War an daoulin
Dirag an deiz o tont adarre
Nag eur blijadur zispar è
Pedi e dousder ar beure
War an daoulin. »

L. B.

Eur wall-bec'herez

ê
da verzerez

TRUGAREZ ha galloud an Aotrou Doue a zo hep muzul : lavaret ha diskouezet en deus en eun doare dispar ez eo deuet war an douar da glask ha da zavetei ar re a oa kollet.

E blijadur eo ober vad d'an den, e zevel uhel er sklerijenn, er c'hened, er zantelz; e blijadur eo pardouni d'ar pec'her en deus keuz da veza bet fall hag a zeu davetan gant fizians : gwech ha gwech, eus eur berlezenn kouezet el loustoni donjerus ar pec'hed, Doue a ra eun tenzor skedus evid e varadoz.

A vuzudou ker frealzus evid ar galon, ken dudius evid ar spered ha ker kennerzus evid ar volonteiz eo gwriet Is-tor an Iliz hag, a vare da vare, ez eo talvoudek evid an c'ne teurel warno eur zell. Setu aman unan anezo.

AFRA, AR BEC'HEREZ

Er skridoù kentelius hanvet **Oterou ar Verzerien**, e lennomp buhez eur **plac'h yaouank** bet merzeriet er bloavezh 304 : galvet oa **Afra**. Evit mamm he devoa eur vaouez vertuzus. Met siouaz, awechou ar vugale, touellet gand an droug, ne valeont ket war roudou santel o zud. Ar gwalleur-ze a zigouezas gant merc'h santez Hilaria.

Unan eus pounnera kroazioù he devoa Hilaria da zougen oa gwelet he merc'h, he merc'h karet Afra, « o rinkla e islonk iskis ebatou » mezus tud fall ar bed, o tont da veza eun eil vadalen dre he dizurzioù hag o chacha d'he houl teir zervicherez an ti, Eunomia, Eutropia ha Digna. Dont a reas ar plac'h yaouank da veza « mez Augsburg », ar gêr m'oa ginidik anezi ha ma veve enni. Pebez kalonad evid ar vamm reuzeudik ! Evid he frealzi hag he c'henmerza tud santel Augsburg d'ez i dlee lavarout :

« A ! Hilaria, mamm c'hlac'haret, ho kwelout a reomp, evel ma vo gwelet Monika diwezatoc'h, ho penn pleget gand an anken, ho taoulagad ruziet gand an nozveziou gwenn hag ho tiouvoc'h roudennet gand an daelou !

« A ! Hilaria, mamm enkrezet, klevout a reomp, evel ma vo klevet Monika eun deiz, oc'h huanadi, an hirvoudou c'houero a darz eus ho kalon frailhet gand ar boan, ar pedennou c'houek a nij etrezeg an nenv a ziwar o muzelloù dislivet gand ar binijenn ! Ho kwelout, ho klevout a reomp ha truez hon eus ouzoc'h.

« O ! daelou presius eur vamm evid eur verc'h kollet ! O pedennou birvidik eur vamm evid eur verc'h dianket ! Ouz daelou ha pedennou ker galloudus Doue ne c'hell ket herzel. Unani a reomp hon daelou hag hor pedennou gand ho re. »

**

Epad ma pede ha ma hirvoude ar vamm dindan samm pounner he glac'har, ar verc'h, didrucz ouz he ene, ne ehane d'her stabeza ha d'hen dismantri oc'h e ruilh er vouilhen hag oc'h e lezel da veza bresset dindan treid an diaoulou hag o mevelien fallakr. O Afra, c'houi hag a zo grêt evid an nenv hag e eürusted, pegen izel ez oc'h diskennet : n'ez oc'h mui nemet danvez tan evid an ifern. O sonjal er wirionez-se na pege: gwalleürus ec'h en em zantec'h ! Pegement e pege ennoc'h ar morc'hed hag an enkre:z ! Pegement e teue ho kalon da regi hag ho spered da vantri pa zonzec'h en ho mamm disenoret, en ho Toue troet kein d'ezan, en ho pugaleaj ken eürus diskaret gand ho yaouankiz direol !

Pet gwech, o pec'herez paour, e pignas eus ho kalon d'ho muzelloù ar c'homzou a dlee diwezatoc'h kana, oc'h o meska gand e zaelou, eur barz brudet, reuzeudik da viza klasket an eürusted e follenteziou ar bed ! Pet gwech ho peus lavaret, evel ar c'hêz-se a varz :

« Dre ar blijadur fall a c'halvan davedoun,
O ! e rinklan en eun islong iskis ha doue » !

O ! klevout en islonk-se nemet youc'hadennoù an te-chou milliget, santout nemet c'houez ar maro ha flear ar

brein, kaout en ene blas an ifern dare d'e lonka, petra euzusoc'h, petra skrijusoc'h evid ar paour kêz pec'herez deuet enni he unan !

Pedennou hag hirvoudou Hilaria ne baouezent da zével betek an nenv. Doue a zelaouas ar c'hlemmou santel evel ma selaouo re Vonika : fiastret gand ar glac'har, Afra a zistroas ouz Doue evel ma raio Aogustin hag, evel dan ive moarvat, e klevas Salver ar bed o lavarout d'ez i goueled he c'halon : « O Afra, da grouet am eus evidoun ha da galon a vezo leun a nec'h ken na glaski an diskuiz en-noun. » Eveldan c'hoaz moarvat e respontas raktal : « O ya, va c'hrouet ho peus evidoc'h, o Mestr, ha va c'halon a zo enkrezet ken n'en em harp war hoc'h hini ! »

Ken dourek, sur omp, e ouelas ar plac'h yaouank d'he fec'hejou, ma ve gellet lavarout anezi ar c'homzou a lavare Hor Zalver eus a Vari Vadalen : « Eur maread a bec'hejou a zo pardonet d'ez dre m'he deus karet eur maread. » Gwelout a raimp ne reas ket Afra an neuz da ren eur vuhez nevez ha da ziskouez he c'harantez d'ar C'hrist; gwelout a raimp penaos gras Doue a ra eus eur bec'herez, eur zantez.

AFRA WAR HENT AR VERZERENTI

Bras testeni a garantez a c'hell unan bennak rei d'e vignon eo dioueri e vuhez vitan; Ara a yeas betek rei an testeni-ze da vignon madeleuz ha galloudus he ene : mervel a reas evit Jezuz.

D'ar mareou-ze e voe gwallgaset ar gristenien hag ar plac'h yaouank a voe galvet dirag al lezvarn. An eurvad hon eus da lenn e « Oberou ar Verzerien » ar c'homzou kalonek ha santel a lavaras Afra d'he barner hag adskriva a reomp aman eul lodennig anezo.

« Ar barner. — Kinniget ho prof d'an doueou, rak kompren a rit ez eo gwelloc'h beva eget kemerout an hent da vervel e kreiz ar poaniou ar skrijusa.

Afra. — Siouaz ! awalc'h em eus eus va fec'hejou tremenet hep dont d'o c'hreski gant re all; evelse na c'hedit ket e rafen biken an torfed a c'houlennit diganen.

Ar barner. — Selaouit va c'homzou : it d'an templ ha daoulinet dirag an doueou !

Afra. — Jezuz-Krist a zo va Doue, her gwelout a ran ha bepred eman dirak va daoulagad; anzav a ran d'ezan va fec'hejou gand eur galon leun a c'hlaç'har : n'oun ket dîn, gwir eo, da ginnig d'ezan eur zakrifis; met devi a ran gand ar c'hoant d'en em ginnig va-unan e sakrifis evit meuli e hano, evit ma teuy ar c'horf-man, am eus ken alies dizentet gantan ouz Doue, da veza gwalc'het ha glaneet en e wad e-unan.

Ar barner. — War a glevan ez oc'h eur vaouez fall, rak-se ne dleit, e giz ebet, falvezout beza mignonez da Zoue ar gristenien; setu perak hoc'h alian da zervicha hor re d'eomp-ni a zarr buanoc'h o daoulagad war bec'hejou a zo.

Afra. — Jezuz-Krist, va Mestr, en deus lavaret ez eo diskennet eus an nenv evid ar baour kêz pec'herien; hag e Aviel a zsk d'eomp e lezas eur vaouez disenoret evel e doun-me da walc'hi e dreid d'ezan gand he dtelou, hag e pardonas d'ezi he holl fec'hejou; n'en deus morse disprizet ar bec'herien ha teurvezet eo bet zoken gantan debri ouz o zôl.

Ar barner. — Hag e kredit en em henvel kristenez ? Penaos ! C'houi eur vaouez kollet ? Ho Krist ne fell ket gantan ho tigemerout; ne daly netra d'eoc'h e c'hervel ho Toue.

Afra. — Hen anzav a ran, ne veritan ket beza karet gand va Doue; met gouzout a ran ive ne ra an Doue madeleus evit karout nemet selaou e galon leun a drugarez ha nann meritou ar re a enor, hen, gand e garantez; kredi a ran eta ez oun karet gantan.

Ar barner. — Ha penaos her gouezit-hu ?

Afra. — Anaout mat a ran n'oun ket kaset gantan pell dioutan, p'eo gwir e fell d'ezan ec'h embannfen dirazoc'h e hano santel, hag esperout a ran start em bezo ar pardoun digantan oc'h anzav va fec'hejou hag o ouela warno.

Ar barner. — Ranellat a rit ; en em ouestlit d'an doueou : hi hepken a c'hell rei d'eoc'h an eürusted.

Afra. — Fazia a rit : n'eus nemet Jezuz-Krist hag a c'hellfe ober va eürusted en eur lakât va ene e savete : daoust ha n'en deus ket salvet al laer mat ? Daoust ha n'en deus ket roet d'ezan ar baradoz evit beza embannet

ez oa Doue, eun tachadig araok ma laoskas e huanad diweza ?

Ar barner. — Kinniget ar sakrifis d'an doueou, a lavar an; a hend-all e rin d'eoc'h diwaska ar poaniou ar mezusa, a wel d'an holl.

Afra. — Grit a girit; met n'eus mui nemet ar gwel eus va fec'hejou hag a c'hellfe ober d'in ruzia gand ar vez.

Ar barner. — A ! re eo; hen gourc'hemenn a ran eur wech c'hoaz, roit meuleudi d'an doueou. Eur vez eo evidoun komz evelse ker pell all gand eur vaouez a vrud fall. Ma ne zentit ket, e rin d'eoc'h mervel.

Afra. — Setu ar pez a c'hoantean a greiz va c'halon, da vihana ma 'z oun din da vervel evit va Doue.

Ar barner. — Evid ar wech diweza e c'houlennan diganeoc'h : enorit an doueou pe emoun o vont da lakât, ho pourrevi ha goudeze ho tevi ez-veo.

Afra. — E teufe ar c'horf-man disenoret gand ar pec'hed da c'houzanv mil boan ha da zevi, asanti a ran, her gounezet en deus; met evit va ene, hen dec'hel a rin glan, ha biken ar bec'herez Afra ne ginnigo ezans d'an doueou. »

Piou ne ve tenereet e galon o welout hag ho klevout eur bec'herez paour ker glac'haret d'he fec'hejou, kel leun a fizians e madelez an Aotrou Doue, ken douget d'en em zisprizout, ker birvidik en he c'harantez evid hor Zalver Jezuz-Krist ha ker kalonek dirag ar barner, dirag ar maro ?

Met ar barner didruez, oc'h en em welout trec'het gand ar plac'h yaouank, a yeas e kounnar hag a zougenas ar zetans-man : « Gourc'hemenn a reomp ma vo devet ez veo ar plac'h fall Afra a zo anavezet e Augsburg a-bez dre he buhez direol hag ouspenn a en em lavar kristenez, dre ma n'eo ket bet falvezet ganti kemerout perz er sakrifisou kinniget d'an doueou ».

AFRA AR VERZEREZ

Peger bras eo madelez ha trugarez an Aotrou Doue da veza tennet eur bec'herez ker mezus eus eun islonk ken

doun ha da veza roet d'ezi nerz da zasprena he buhez direol dre ar binijenn, dre ar garantez, dre ar verzerenti :

Kerkent ha ma voe kendaonet d'ar maro, Afra a voe kroget enni evit beza kaset war dachenn ar verzerenti. Ar vourrevien he liammas ouz eur peul hag a zavas en dro d'ezi eur bern keuneud.

Koulskoude ar zantez en eur zellout warzu an nenv a reas ar bedenn-man, epad ma teue an daelou da c'hlebia he daoulagad : « O Jezuz, Mestr holl-c'halloudek, c'houi hag a zo deuet er bed-man evit gervel ar tec'herien d'ar binijenn; o Aotrou, c'houi hag ho peus kinniget d'ar pec'her ankounac'hât e dorfejou d'ar mare ma tistroio ouzoc'h — ha gouzout a ran e talc'hit d'ho ker, — digemerit ar c'heuz gwirion a ginnig d'eoc'h eur galon vruzunet hag izelekeet; resevit-hen, o Mestr, gand ar poaniou iskis a amparailher evidoun; eürus oun ma teu an tan-ze, a zo warnez dismantri va c'horf e ludu, da ziskar ha da zevi pec'hejou va yaouankiz. »

Edo an tan o lipat dilhad ar zantez hag o kregi enno, pa voe hi klevet o kas warzu an nenv ar c'homzou diwezaman : « Ho trugarekât a ran, o Jezuz, da veza teurvezet va reseo evel eun hosti skoet gant töl ar maro evit meuli hoc'h hano, c'houi hag a zo bet hoc'h unan hepken ar gwir hosti evit silvidigez an holl. »

He geriou a genavo d'ar bed-man oa. Epad ma c'houzanve ar poaniou a zigore dirazi an hent a gas war eeun d'an nenv, etouez an dud a oa diredet da zellout, ez oa teir blac'h yaouank a zo bet meneg anezo c'hoaz : ar reman a oa teir servicherez Afra ; Eunomia, Eutropia ha Digna, goude beza heuliet ho mestrez war hent euzus hag ankenius an droug, a valeas ive war he roudou pa zistroas ouz ar mad.

Gortoz a reont, goude maro Afra, ma vo an holl en en dennet pell diouz tachenn ar verzerenti. Pa ne voe mui den, e tostajont hag e kavjont korf ho mestrez fresk beo. Estlammet ha leun a levez e rajont raktal da eur sklavour en devoa o ambrouget mont da gas ar c'helou eus ar burzud da Hilaria, mamm ar verzerez.

Ar vamm zantel-man a yeas gant daou veleg, epad an

noz, d'al lec'h m'oa bet merzeriet he merc'h evit kerc'hat ha sebelia dre guz korf Afra en eur bez a oa wardro eun hanter leo eus Augsburg. Hilaria hag an teir all a voe gwelet. Neuze ar barner a gasas archerien daveto gand ar gemennadurez-man :

« Goulennit outo, emezan, ober profou d'an douead; ma reont an dra-ze, digasit-i aman gand enor, ma n'her greont ket, leugnit ar bez gant spern sec'h, diskennit ennan ar peder maouez, c'houezit an tan warno. »

Hilaria hag an teir blac'h, Eunomia, Europa ha Digna, a zalc'has start d'o Doue : taolet e voent er bez ha devet. O ene a yeas, nebeut goude maro Afra, d'ar baradoz evit kana a-unan ganti madelez ha trugarez an Aotrou Doue.

SANTEZ AFRA A GOMZ

Goude o maro, ar zent a gendalc'h da gomz ha santez Afra gand he mamm hag o zervicherezed a lavar d'eomp poagna bepred da ober bolontez Doue war an douar evit ma c'hellimp kemerout perz eun deiz e gloar an nenv.

A-unan gand an holl zent e c'houlenn diganeomp sanko doun en hor c'halon ar wirionez-man a zo desket d'eomp gand ar Spered Santel : « Beati immaculati in via, qui ambulat in lege Domini » : Eürus ar re a zo dinamm en o hent, a vale e lezen Doue (Ps. 118). D'an eneoù direbech santez Afra a gemenn : « O, tec'hit bepred gand aked diouz an droug, en em zalc'hit glan en ho korf hag en hoc'h ene : seulvui e vezoc'h glan, seul dostoc'h a-ze e vezoc'h da Zoue er baradoz; kana a c'hellot eur ganaouean dudius na c'hell nemet an eneoù gwerc'h kana, hag heuilh a reot Oan Doue el lec'hiou dispar na c'hell ket ar re all mont enno. O, nag ez eo kaer an ene gwerc'h ! »

D'an eneoù gwasket gand ar pec'hed pe gand eun tech fall, santez Afra a lavar : « O pec'her, va breur, o pec'herez, va c'hoar, na c'houi a zo reuzeudik ha gwalleürus ! Gwelout a ran ho taelou, klevout a ran ho klemmou : eveldoc'h ez oun bet reuzeudik ha gwalleürus epad va bu-

hez direol; evelloc'h em eus santet an disprizans vras am boa evidoun va-unan, evelloc'h oun bet gwasket gand an dismegans o devoa an dud evidon, en abeg d'am dizurziou.

« Redek a reot da glask an eürusted en ebatou, en dansou, er pec'hed brein, ha ne gavit nemet enkrez, morc'hed hag anken; siouaz, me, dallez m'az oan, am eus grêt evelloc'h ha ne zestumen bemdez em c'halon nemet muioc'h mui a c'houervoni hag a dristidigez. O pec'herien, va breudeur, o pec'herezed va c'hoarezed, o nag a druez am eus ouzoc'h ! O ! savit, savit eus breinadurez ar pec'hed, savit eus islong ar maro ha deuit d'ar yec'hed, ha d'ar vuhez, savit ha savit buan ma ne fell ket d'eoc'h beza kollet da viken dre ar pec'hed-ze a hudurnez a stlap e tan an ifern naontek ha pevar ugent war gant eus an dud daonet. Ne c'heller morse kasât re ar pec'hed, rak n'eus netra gwasoc'h evid an den.

« Sevel a c'hellit, evel ma 'z oun me savet : medesin bras an eneou, hor Zalver Jezuz-Krist, a zo pleget warnoc'h evit parea ho kouliou gand e zaelou hag e wad sakr; n'ho peus nemet senti outan, ober ar pez a c'houlenn diganeoc'h hag evelvoud emaeoc'h salvet. Ha dalc'hit sonj ive ho peus evid ho sikour eur vamm vadelezes ha galloudus meurbet, ar Werc'hez dinamm.

« D'ezhi livirit alies : kalon dinam a Vari, pedit evidomp; ha d'he Mab : kalon Jezuz, eienenn an holl c'hlanded, ho pet truez ouzomp.

« Nag ar Mab nag ar Vamm na raint skouarn vouzar ; pareet ganto, c'houi a gerzo kalonek gand hoc'h hent, o sonjal emaint atao en ho kichen evid hoc'h harpa, ho kernerza hag ho sevel m'ho peus ar gwalleur da goueza, evid ho tougenn d'ar baradoz. »

Goude o maro ar zent a gendalc'h d'hor c'helenn, d'hor frealzi, d'hor c'hennerza. Selaouomp o mouez o veza akeus da lenn o buhez, kemeromp skouer diouz o zantelez, en em erbedomp outo hag eveldo e vezimp kurunet eun deiz en nenv.

M. S.

Perig hag Azilis

LENNET em eus war « Feiz ha Breiz » miz gouere, eur pennad diarbenn ar merc'hed n'int ket evid o zeod, ha kement-se en deus digaset em spered, ar marvailhou am oa klevet pemzek dervez araok; n'eo ket gand eur vaouez em eus o c'hlevet, avat, met gand eur gwaz a zo kel lemm e deod hag hini e hini goz, ma n'eo ket lemmoc'h!

Edon arru warzu ar gêr, bet e kêr o werza eur guc'hennig viou, hag em oa bet triouec'h real evito; war va fouezig e teuen rak n'oun mui yaouank ha tost d'eun eur vale am oa c'hoaz da ober evit paka va lochenn, pa glevis trouz eur c'harr war va lerc'h, ha, prest goude, ec'h anavezis kazeg vrün Yvon, eun amezog d'in, hag hen er c'harr :

- C'houi a zo o vont ive ? emezan.
- Ya, emeve, met tomm eo da vale !
- Mar kirit e savoc'h aman ? eme Yvon.
- Gant plijadur, me lavar d'id !

Ha buana ma c'hellis, e savis dre lost ar c'harr hag e puchis war eur guchenn golo.

Raktal, e stagas e deod da labourat :

- O kas eul leue d'ar c'higer oun bet, emezan; met hennez a zo laer !
- Al leue ? emeve.
- Nann ! ar c'higer en deus roet daou wenneg re neubeud d'in dre lur !
- Ha n'en devoa ket graet priz araok ?
- Eo, dec'h p'oaan bet e friko mab an ti all ! Setu aze eun all !
- Eul laer all ? emeve.
- Eun ailhon, mar deus unan ; gwella a ze pa 'z eo aet diwar hon tro ! hag e wreg ne dalv ket hirroc'h !

Ouzin va-unan e sonjen : « Hen-man ne vez ket pell evit barn an dud ! » Ar gazet a zibune hent atao, rak dillo eo d'ar paz, hag eun tammig larkoc'h e weljomp Yvona o tiwall he buoc'h en eur stræet.

— Houman a zo diempenn awal'h, eme Yvon; ne vije ket gwelloc'h d'ez mont dioc'h an deiz da c'hounit, hi ha Job, ar genaoueg-ze, eged koll o amzer gant o buoc'h ?

Savet hano ganeomp diwarbenn Oliv :

— Fortun vat he devoa graet ar ganfartez-se, emezan; met he mab hena a zeero ar stal, rak ne ra nemet lipat gwer en ostaleuri ! Tud Fanchik ne voent ket espernet ken neubeud : Ar re-ze o deus kollet arc'hant o kas hennez d'ar skolaj ! daoust hag ezomm en deus da veza ken desket-se evit labourat an douar !

— Met, menoz en deus da vont da veleg, a gav d'in ?

— A gav deoc'h ? ar paotr-se ne 'z ay ket d'ar c'hloerdi ! anez n'her gwelfed ket o klask tro da varvailhat gant merc'hed yaouank, evel ma ra !

Tostaat a raemp eus ar Gerhuela, hag e liviris :

— Ar re-man a zo eur skouer evid ar barrez !

— Tud vat int, n'hen nac'han ket ouzoc'h ! ha goulskoude, Perig a zo eun tamm dibrader ; n'am befe ket ezomm anezan evid e voued. Azilis a zo eur vaouez fur, met re droet war an devosion, ha ne sonj ket he deus da welet war he bugale : da deurel evez he deus ouz ar pezh a ra he diou blac'h yaouank ! An eil anezo a weler alies o tiviz ouz Fanchik.

En em gavet 'oamp tost d'ar gloued : diskenn a ris eus ar c'harr en eur lavaret « bennoz Doue » da Yvon, hag ive :

— Eur mank bennak hon eus holl, amezog ! Met klask abeg e kement hini a zo ober labour fall !

Me a ouie e oa gevier an hanter eus ar pezh am oa klevet, ha goulskoude e chomen doaniet o sonjal pegement a zroug e c'heller ober gand eun teod ! Ha c'hoaz, an Aotrou Doue n'en deus ket roet nemet peb a hini d'eomp !

TINTIN ANNA.

AN DAROUED-RUZ, e galleg « ECZÉMA »

AR c'hlenved-kroc'hen-ma a laka dies an dud ! Sevel a ra goriou bihan-bihan, stag-ha-stag, war ar vizaj, war an dioukouarn, etouez ar bleo, pe, zoken, dre ar c'horf, war an diwrec'h hag an diwesker ; deb'ron a vez, en noz dreist-holl ; c'hoant a vez d'en em skrabat beteg en em gignat !

Arabad debri traou re zrus, traou re zall, kig-moc'h, dreist-holl, na pesked ; arabad eva kafe, na the, nag alkohol. Ober, mui ma c'heller, gant viou, laez, legumaj, traou graet gant laez.

Ober a c'heller ive louzou da lakat war ar gouliou en eur gemmesk :

ampez-gwenn, 200 gramm ;

maen-saon, pe vleud « talc », 30 gramm ;

mergl-zink, e galleg « oxyde de zinc », 10 gramm.

Met, ma stag an daroued-ruz-se da zizoura, eo gwelloc'h o gwalc'hi alies gant dour diwar had lin pe c'hoaz diwar gaol-malo ; lakat a c'heller ive palastrou-didanus graet gant bleud heiz, bleud segal pe vleud-patatez.

Ma vez klanv an daouarn gand an dra-ze, e c'heller lakat outo, eur wech pe ziu bemdez, ar c'hemmeskman : En eur volenn e lakeer 10 gramm soa-maout hag e lakeer bolenn hag all en dour tomm da deuzi ; goude e lakeer ebarz, eul loaiad alkohol, eul loiad bleud-soufr, eul loiad lard-teuz.

Ho saludi a ran.

PAOL AR RIOUALLAN.

Kuzulioù ar Geginerez

AR MORU : PENAOZ O DIZALLA

Klevet em oa hano diwarbenn ar pesked-se; ar moru a deu d'eomp eus ar broiou pell, eus an Island pe an Douar-Nevez, dre ma 'z eus martoloded kalonek a ya bep bloaz d'o fesketa; eur vicher galet eo a lavar lod, met eur vicher yac'hus, ha savet ez eus c'hoant ganen da c'houzout penaoz aoza ar pesk-se :

« Eur pred mat ha founnus eo, eme Gatell, diouz ma « vez aozet; met ar moru ne vezont ket fresk-beo da « zont er vro-man; en holer e vezont dalc'het, hag, evit « gellout o debri, e ranker, da genta, o dizalla, ha setu « penaoz ec'h en em gemerer d'hen ober : E lec'h teurel « da damm pesk en dour yen, laka hen, en eur sil, ha, sil « hag all, en eur bodez, dour yen enni, ha dibrad diouz « strad ar bodez, rak an holer, a gouez d'an traon; an « dour-sall a vez pounneroc'h eged an dour o tont eus ar « puns. Beb an amzer, e taoli an dour hag e laki dour « fresk war da voruenn.

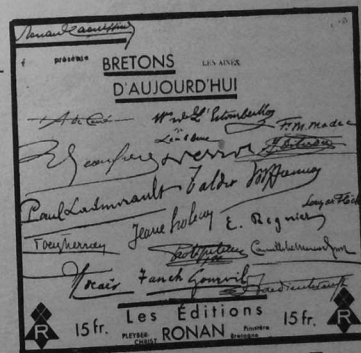
« Dizalla c'helles kig en hevelep doare ; en eun tamm « lien tano, e c'heller ive, kerkoulz hag en eur sil, lakât « an tammou da zizalla. Pa vezo dizall a-walc'h, e laki « da voruenn war an tan, en eur banne laez, pe en eur « banne dour, hag hel lezi eno epad tri-c'hard eur, he' « birvi; a hent-all, ma vervfe e teufe da galedi. Eur « wech all e tisplegin d'it penaos he feur-aoza araok he « debri ! »

Yod gwiniz dour

LAKIT war an tan, eul litrad hanter a laze; lakit sukr malet ebarz, hag eun neubeudig holenn ; pa vezo dare da virvi, kemmeskit mat, en eur bodez, diou loaïad, pe deir, a vleud, en eun hanter litrad laez yen. Lakit eur banne laez, tost da virvi ha kemmesnit c'hoaz ; taolit i neuze er gastolorenn a zo war an tan, laez enni ; kemmeskit mat ha buana ma c'helloc'h, da zibouloudenna ; pa vezo dibouloud brao ho yod, ha pa verro, hel lezit da boazat gouestad epad eun eur ; abenn neuze e vezo kreïennet ha poaz mat ; m'hoc'h eus c'hoant da gaut lipousoc'h yod, lakit daou velenn-vi en eur volenn, o c'hemmeskit gand eul loaïadig dour-bleun-oranjez hag o c'hemmeskit er yod araok diskenn ar pod war an daol, met arabad e vervfe ken ! Eur wech all e verkin penaoz ober logod gant ho yod gwiniz, pa jom, eun tamm yod eus a zilerc'h eur pred.

LIZIG.

Gand
al leor-se
e uezoc'h
Petra
glask ha
petra
ra

ar Vretoned a weler o hanoioù aze,
evit silvidigez Breiz, hag ar bretoneg.

Kuzulioù fur evid ar vakansoù :

Bugale !

— Daoust ma ne 'z eoc'h ket d'ar skol epad daou viz, n'it ket da veza diskempenn ha roget ho tilhad evel an daou-man, epad an amzer-se !

Arne a vez alies en hanv.... Ma 'n em gavit war ar miz d'ar poent-se, n'it ket da chom dindan eur wezenn, rak ar gurun, buan a-walc'h, a c'hellfe koueza warni.

(Skedennet gant W. Mitford Davies).

KELEIER AR MIZ

PARDON KOATKEO

Etouez an holl bardoniou a reer dre ar vro, en enor d'ar Werc'hez, gant Gouel Maria Hanter Eost, unan eus ar re gaera a oufed gwelet, hag en eul lec'h dudius, eo hini Koatkeo.

Ar proesion a loc'ho eus iliz Scignac da 10 eur hanter. An oferenn-bred a vezo kanet da 11 eur war aoter ar XVe kantved, kavet dindan leurenn ar chapel goz hag a vezo adsavet a-benn ar pardon.

Ar gousperou a vezo kanet da 3 eur.

Ra deuo pardonerien niverus, en deiz-se, da Goatkeo, ma savo pelloc'h mogerioù chapel Mamm Doue eus a varo da veo.

KRISTENIEN NEVEZ

An Ao. J. de Lesquen a gemenne d'eomp, eus Toulon, d'an 3 a viz gouere diweza, ginivelez e verc'hig vihan Anna hag a zegase, en he hano, 100 lur evit chapel Itron Varia Goatkeo.

Yec'hed da Annaik vihan ma kresko bras da ober laouenedigez he zud.

**
An Ao. P. Conseil, eil-mestr muzikerien ar 48^e R.I., a gemenn d'eomp eus Gras, e tal Gwengamp, ginivelez e verc'h vihan Azilis.

Yec'hed mat d'ezi ma ray laouenedigez he zud.

TUD ET DA ANAOUN

Erbedi a reomp ouz hol lennerien :

Mikael a Rusunan, hor c'henlabouer mat, marvet trumm, d'e dri bloaz war nugen, e La Brosse-Montceau.

Yann ar Page, kloc'her Pleyben, ha warlene sekretour ar Bleun-Brug pa oa bet ar gouelioù, en e barrez, marvet en e bempvet bloavezh hag hanter kant.

Doue r'o fardono.

Klenved ar c'henou hag an dent

L. LAPIQUONNE SUCESSEUR DE
L. JEZÉQUEL

Tenner dent
Loreet gant skol-vedesinerez Paris

A denn an dent hep poan hag a laka dent nevez, war aour
ha war gaoutchouk, hervez ar skouerioù diveza
Gwarantisa a ra e labour

RESEO A RA :

Bep Lun, e **LESNEVEN**, Hôtel Le Roux, ha bep Sadorn, e
BRASPARTS hag er **FAOU**. — Ar c'habinet a gonsultationou a zo
digor e Brest, 4, passage Saint Martin, aboue eur beteg kreisteiz, ha da
2 eur beteg 6 eur. Téléphone 0-16

Yec'hed ar Vugale

ar **"Sirop FERET"**

a-eneb an Doken

Graet gant louzaouennou hag a gaver er mor, ar sirop-man
a ro nerz hag a yac'ha ar gwad. Ouspenn m'en deus eur vliaz
eus ar re wella, louzou all ebet ne ro kement a nerz d'ar vugale
hag hen.

« Ramplasi a c'hell ervat an emulsionou, an eol-moru, ar si-
rop Portal, ar sirop Raifort iodé, hag all... » Ar vertuz en
deus da yac'haat ar gwad, ouspenn ar vertuz da zigas an nerz
d'an izili, a zo penn-abeg ma n'her roer morse en aner d'ar vu-
gale taget gant an doken, an trousklennou leaz, ar werbl, an
doureier fall, droug-ar-roue, hag ar zempladurez a deu war-
lerc'h ar ruzel hag an dreo, etc.

En vente dans toutes les pharmacies.

Dépôt principal : **GRANDE PHARMACIE DU PROGRES**,
2, rue de Paris (au-dessus de l'Octroi), BREST.

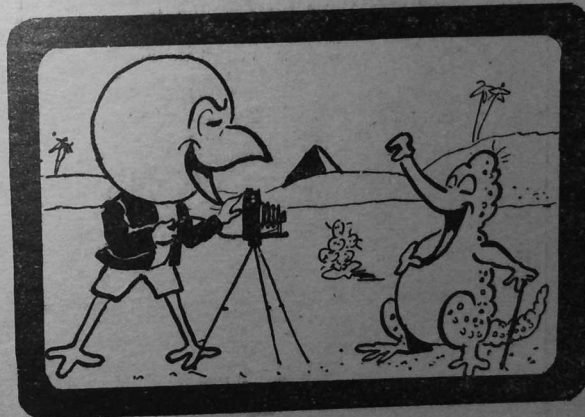
Heun hano hebken

**TI
GLAS**

Ar gwella marc'hadour lunedou a zo e **MONTRouLEZ!**...

LUNEDOU a bep seurd
evit an holl

Eun dibab eus an traou
gwella evit ar-re vouzar

PHOTOS --- Appareils, Plaques, Pellicules (de toutes marques)

TI POITEL — **TI GLAS** — **TI a fizians**

War Blasen Thiers

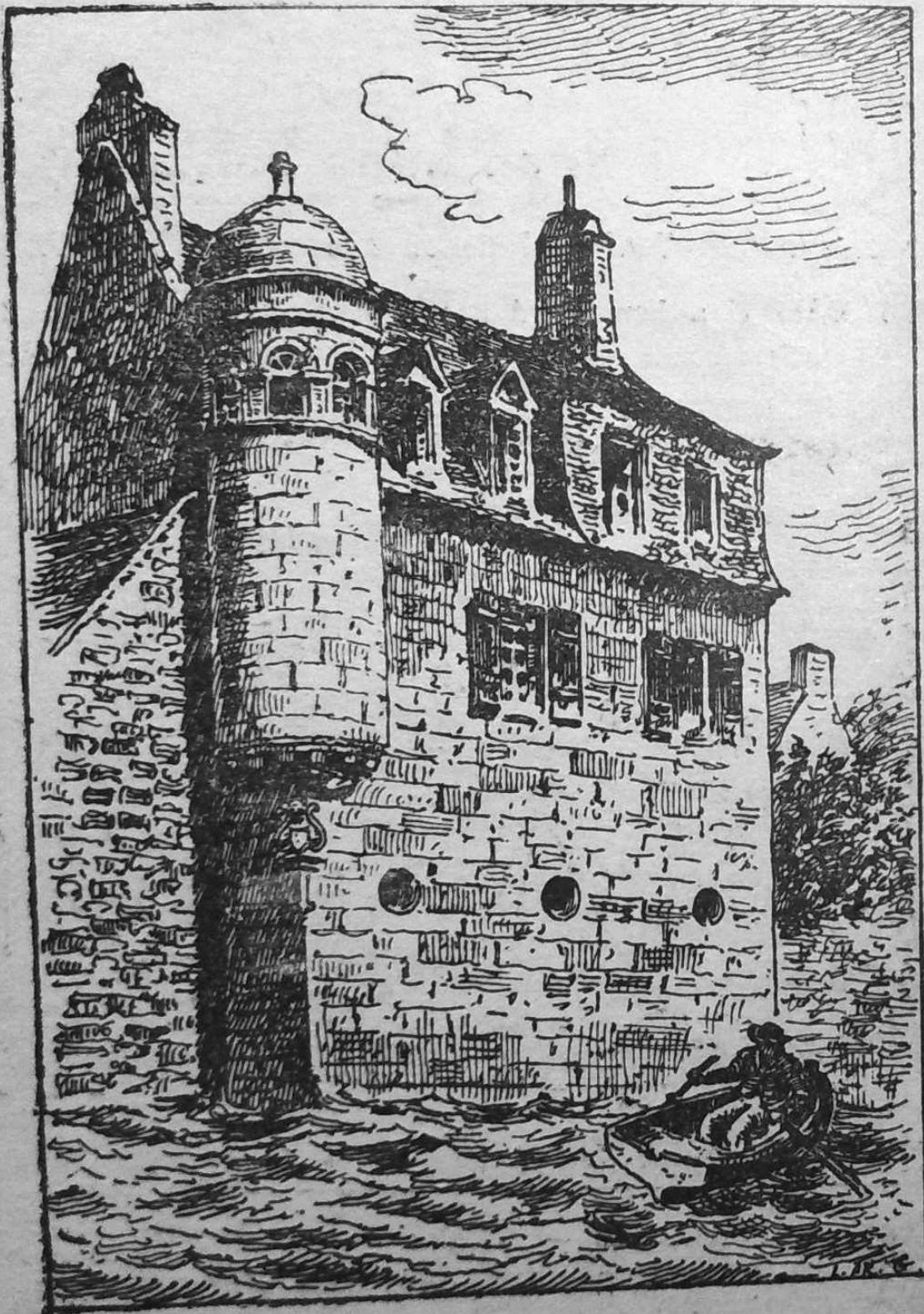
MONTRouLEZ

Eno e vezo graet d'eoc'h ar gwella digemer

Diredit a bep tu da ROSKO
d'ar 25 eus ar miz man

ROSKO a vezo d'an deiz-ze :

EUR MOR A GAN !

Eun ti koz e Rosko